

Krejčí, Pavel

Profesor Miroslav Dudok sedmdesátiletý

Opera Slavica. 2023, vol. 33, iss. 2, pp. 81-83

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OS2023-2-7>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.78290>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20230705

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

<https://doi.org/10.5817/OS2023-2-7>

Profesor Miroslav Dudok sedmdesátiletý

Uprostřed léta, 31. července roku 1952, se v obci Erdevik, na západě srbské části Sremu, kde přibližně od poloviny 19. století žila poměrně početná slovenská menšina, narodil PhDr. Miroslav Dudok, DrSc., pozdější špičkový jazykovědec, slavista a slovakista, profesor Univerzity v Novém Sadu, hostující docent, později profesor Univerzity v Bělehradu (1988 až 2001) a Vysoké školy pedagogické v Segedíně (1997 až 1998) a nakonec docent a později profesor Univerzity Komenského v Bratislavě.

Svá dětská léta a dospívání prožil v prostředí srbské Vojvodiny (jejíž součástí je i výše zmíněný Srem), kde v městě Bački Petrovac vystudoval Slovenské gymnázium Jána Kollára. Poté odešel do Československa studovat slovakistiku na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě (1971 až 1976). Po studiích se v roce 1977 vrátil do Jugoslávie, kde nastoupil na Filozofickou fakultu Univerzity v Novém Sadu. Tam započal svou aktivní akademickou dráhu. Svůj vědecký růst odstartoval titulem PhDr. (1979, rigorozní práce *Otázky slovosledu v slovenčine a srbochorvátčine*) na FF UK v Bratislavě a potvrdil doktorátem filologických věd, který získal v roce 1987 (disertační práce *Glutinácia textu v slovenčine a srbochorvátčine*), načež se habilitoval v oboru slovakistika (1988). Řádným profesorem novosadské univerzity v oboru slovakistika se stal už v podmínkách nové, srbsko-černohorské Jugoslávie v roce 1993. O několik let později už svou životní i profesní dráhu spojil se Slovenskem, kde zahájil dosavadní čtvrtstoletí působení v novém akademickém prostředí – nejprve jako vědecký pracovník Jazykovědného ústavu Ľudovíta Štúra SAV (1997 až 2005), od roku 2001 též jako docent na Filozofické fakultě UK v Bratislavě, kde na oboru slavistika získal v roce 2021 profesuru. Aby byl jeho portrét kompletní, je třeba ještě připomenout Dudkovo působení na Univerzitě sv. Cyrila a Metoděje v Trnavě (2004 až 2006) a na Univerzitě Karlově v Praze (2010).

Ihned po svém příchodu na bratislavskou slavistiku se M. Dudok stal garantem bakalářského a magisterského studijního programu chorvatský jazyk a kultura, později garantoval i doktorský stupeň programu obecná jazykověda. Svůj vědecký zájem soustřeďuje především do oblasti srovnávací jazykovědy, přičemž se často – nikoliv však výhradně – zaměřuje na kontrastivní analýzy rozličných jazykových jevů ve slovenštině a srbochorvatštině. Už ve své diplomové a rigorozní práci se zabýval slovosledem ve slovenštině a srbochorvatštině, z jeho bohaté bibliografie je ovšem patrný zájem o otázky stylistiky (viz jeho výše zmíněná disertace) a textologie (*Úvod do textiky*, 1998). Profesor Dudok se ale zabýval a zabývá též sociolingvistickými otázkami a dějinami slovakistických bádání v Srbsku, resp. Jugoslávii (*Vývin slovakistiky. Štúdie*

z *dejín jazykovednej slovakistiky v Juhoslávii – 18. a 19. storočie*, 1997; *Zachránený jazyk. State o enklávnej a diasporálnej slovenčine*, 2008), svými studiami prispíval a prispíva i do českých periodik a sborníků (Opera Slavica, Studia Balkanica Bohemo-Slovaca aj.) a mezi jeho odbornými pracemi bychom též našli řadu příspěvků s ekolingvistickou tematikou nebo se zaměřením na teorii a praxi překladu. Významným počinem na poli slovensko-českých jazykových kontaktů je kritické vydání dosud nepublikovaného slovníku Juraje Ribaye z r. 1808 *Idioticon Slovacicum (Ribayov Idiotikon)*, 2017).

Svou vědeckou erudici mohl Miroslav Dudok uplatnit též v řadě slovenských, srbských nebo ruských grantových projektů, jichž byl řešitelem nebo spoluřešitelem – např. *Jezici u kontaktu* (1989 až 1991), *Izučavanje jezika i kultura narodnosti Vojvodine* (1991 až 1996), *Inovačné procesy v slovnej zásobe súčasnej slovenčiny* (1997 až 2001), *Ortoepický slovník slovenského jazyka* (2001 až 2004), *Taksis v slavjanskich jazykach* (2007 až 2009), *Konvergentné a divergentné procesy vo vývine slovanských jazykov* (2007 až 2009), *Explanačno-deskriptívna morfológia súčasnej slovenčiny* (2007 až 2009), *Diskursi manjinskih jezika, književnosti i kultura u jugoistočnoj i srednjoj Evropi* (2011 až 2014), *Jazykovo-komunikačné správanie slovenskej mládeže v Chorvátsku a Srbsku v situačnom kontexte intraetnického používania hovorenej slovenčiny* (2014 až 2016) či nejnověji *Percepcia nadprirodzena v jazykoch a kultúrach Slovanov s akcentom na západoslovanský a južnoslovanský areál* (2018 až 2020) a *Percepcia nadprirodzena... II* (2021 až 2023).

V posledních letech se profesor Dudok podílí na výuce serbistické a kroatistické části programu slovanská studia, je členem řady oborových nebo programových rad a komisí, včetně oborové rady doktorského programu slovanské jazyky na FF MU nebo mezistátní Slovensko-chorvatské komise pro humanitní vědy při Ministerstvu školství, vědy, výzkumu a sportu Slovenské republiky a Ministerstvu školství a vědy Chorvatské republiky.

Portrét osobnosti Miroslava Dudka by nebyl úplný, kdybychom se nezmínili o jeho poetické stránce – od svých vysokoškolských studií až do svých šedesátin postupně vydal básnické sbírky *Schody do básne* (1975), *Svetelný korbáč* (1977), *Pečať* (1980), *Multo plus* (1982), *Ruberoid* (1984), *Krátky dych* (1995), *Posuvná hranica* (1995), *Tiché putovanie v príbehu* (2002) a *Celebes, Celebes* (2012). Převážná většina z uvedených titulů vyšla v jeho rodné Vojvodině. Za svou odbornou i uměleckou činnost byl několikrát oceněn jak v Jugoslávii či později Srbsku, tak i na Slovensku. Dovolím si tu uvést stříbrnou medaili Filozofické fakulty Univerzity Komenského (2012), zlatou medaili od téže instituce (2022) a listinu čestného člena Srbské slavistické společnosti (2023).

Ti, co profesora Miroslava Dudka znají osobně, dají mi jistě za pravdu, že setkání s ním vždy probíhá ve velice příjemné atmosféře, jeho nakažlivý úsměv a dobrá nálada jsou cennou devizou tohoto vysoce erudovaného kolegy, jehož dobrota a ochota jsou příznačné a cení si jich i jeho studenti. Přejme tedy našemu milému kolegovi

a přáteli od Dunaje novosadského i bratislavského, aby ho jeho zdraví, mentální síly ani životní optimismus neopouštěly ani v následujících letech jeho plodného života. Všetko nejlepší, pán profesor, srečan Vam rođendan!

Pavel Krejčí

About the author

Pavel Krejčí

Masaryk University, Faculty of Arts, Department of Slavonic Studies, Brno, Czechia

pkrejci@phil.muni.cz

<https://orcid.org/0000-0002-9810-5366>

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.

<https://doi.org/10.5817/OS2023-2-8>

Životní jubileum doc. PaedDr. Blaženy Rudincové, CSc., rusistky, lingvistky a vysokoškolské pedagožky

V lednu letošního roku oslavila významné jubileum doc. PaedDr. Blažena Rudincová, CSc., jejíž jméno je neodmyslitelně spjato s katedrou slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity, zejména pak s oddělením rusistiky.

B. Rudincová je jednou ze zakládajících členek katedry rusistiky, několik let řídila katedru slavistiky FF OU (2008–2013) a celou svou jazykovědnou, výzkumnou a vědecko-organizátorskou činnost směřovala cíleně k jejímu zviditelnění doma i v cizině.

Připomeňme si několik biografických dat jubilantky. Narodila ve Frýdku, po absolvování SVVŠ ve Frýdlantu nad Ostravicí se rozhodla studovat obor Ruský jazyk a literatura (1971–1976) na Filologické fakultě Kubáňské státní univerzity v Krasnodaru. Po úspěšném ukončení vysokoškolského studia nastoupila jako odborný asistent na tehdejší katedru ruského jazyka a literatury Pedagogické fakulty v Ostravě. Nové